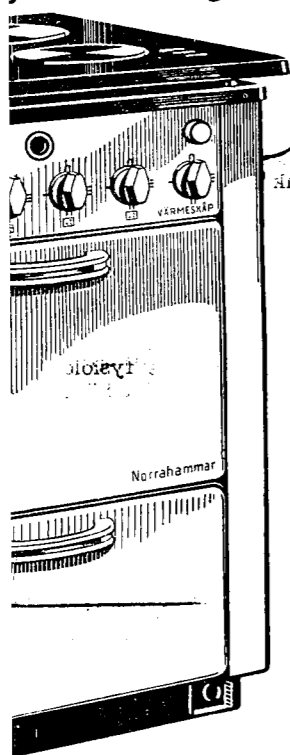

iden för sig
hammar-namnet
jod som någon

änslan tryta och förströmmen har bevisat i såväl tillgång som har framtiden för sig är ett värdefullt argument om hyres-tillgången på lägen-öka. Men då ska el-bära namnet Norra-an Ni definitivt be-ör köksutrustningen — mmars elspisar hos ör eller järnhandlare.

NORRAHAMMAR
el-spisar
det vara

(SJO-PIANINO (Mignon). Ut-
Som nytt. Avb. 25.— i mån.
fir. J. Blom, Surbrunnsg. 60,
kholm. Tel. 311314.

Ett skolesekel!

Folkskolläraarnas tidning

Organ för Sverges folkskolläraryrkeförbund

Nr 36 Den 5 september 1942 Årg. 23

Multiplikationstabellen är oumbärlig — men den räcker dock inte ensam.

Bildning och skolkurser hör till de outslitliga ämnen som med eller utan pauser dissekeras i dagspressen och annorstädes. Diskussionen brukar oftast få utgöra frågans svar, där detta inte blir — jäså.

Då det svenska skolväsendet nu åter ska läggas i stöpsleven — denna gång till förmodad grundligare omgestaltning än sedvanligt — får man inte undra över att frågan om skolkursernas beskaffenhet och omfattning tilldrar sej extra stort intresse både hos skolfolk och allmänhet.

Sålunda har på sistone bl. a. en professor i nationalekonomi skärskådat den högre skolbildningens fåfänglighet, medan samtidigt en folklig författare publicerat en skarp kritik mot folkskolan i dennas egenskap av bildningsförmedlare åt folkets breda lager.

Den förre, prof. Gustav Cassel, vänder särskilt sin kritik mot det mångläseri och onödiga detaljkunnande som han anser utmärka de högre skolornas kurser och läroböcker, men som å andra sidan enligt denne kritiker lider av betänkliga luckor i fråga om väsentliga och oumbärliga kunskapsfakta.

Den andre kritiker, författaren

Carl Larsson i By, som synar folkskolan i sömmarna, utgår från folkskolans hundraårsjubileum och i samband därmed gjorda erinringar om folkskolans utveckling och förbättring. Enligt denne kritiker beror dylikt tal på svenskens benägenhet för skryt och självbeundran. Medan de flesta andra länder har 8-årig folkskola, har i Sverige beslutats men ännu inte genomförts en 7-årig sådan, för att inte tala om att man här i landet alltjämt laborerar med varannandagsläsning, mindre folkskolor o. s. v. Men ändå skryter man: "Skrytsamhet brukar tyda på bristande kultur, och den svenska självbelåtenheten har kanske sin grund i att vi är bland de eftersta staterna, då det gäller skolundervisning åt den stora massan."

Det är säkerligen bara nyttigt för vissa kretsar att bli påminta om att Sverige inte i alla hänseenden står främst, då fråga är om folkskolväsendet. Självbelåtenheten hör väl annars inte till de svåraste svenska nationaliteterna. Motsatsen påstås vara fallet: svaghet för allt icke svenskt. Och vad folkskolan beträffar är det ju nästan bara vid högtidliga tillfällen som dess betydelse erkännes, medan det

vanligen inte sparas på klander, särskilt mot folkskolans lärare.

Därvid avviker Carl Larsson i By inte från vad som anses höra till god sed och ton. Han utvecklar sålunda i en tidningsartikel sin mening om folkskolans svaghet och skriver bl. a.:

"För närvarande verkar det som om man experimenterade väl mycket inom och med folkskolan. Man lassar på folkskolan en massa ämnen och kurser, och den pedagogiska iveren verkar ibland projektmakeri och plotter. I folkskolan ska undervisas i allting. Barnen ska lukta på en massa saker, syssla med allt, från hembygdsvärd till trafikvett. Tiden kan omöjlig räcka till för allt detta extra. Antingen ska läraren pruta på det väsentliga, undervisningen i de egentliga grundämnen, eller också ska han vimsa hit och dit och nosa på allting."

Det ligger något i denna kritik, som för övrigt sedan långt tillbaka framförts från folkskolans egna lärare. Samling kring väsentliga uppgifter och nödig övning för att bli förtrogen med dessa är sålunda en ståndpunkt som av gammalt förfäktats av denna tidning. "Varje ämne har sin multiplikationstabell." Utan grundligt inlä-

126

Folkskollärarnas tidning

utkommer varje lördag

Redaktion och expedition:

Munkbron 9, Stockholm

tel. 11 61 40 och 20 27 60 (växel)

Redaktör och ansvarig utgivare:

Johan Forsell

Andre redaktör:

Bengt Hillman

Redaktionssekreterare:

Alrik Larsén

Ekonomische:

K. G. Rosberg

Annonspriser:

Textsida.....40 öre

Efter text.....25 "

Sista sidan.....30 "

Allt i millimeter

Vid upprepad annonsering

rabatt enligt särskild tariff

Nr 36. Ur innehållet:

Multiplikationstabellen är oombärlig — men den räcker dock inte ensam

Hjälp åt Norge

Förmedlingsverksamheten

Om kyrka och skola

Skolungdomens insatser i skördearbetet

Skolöverstyrelsens anslags-
äskanden

Medelklassens krisproblem

Tjänstebostadsundersökning

Arbetet i sjunde klassen

Trelleborg 1942. Tryckeri A.-B. Allehanda.

rande av denna blir ämnets fortsatta studium varken lätt eller framgångsrikt. Fasthet i vissa grundläggande kunskaper och färdigheter innebär ett oeftergivligt krav.

Den här citerade kritikern förbiser emellertid den väsentliga bildningsuppgift som åligger just folkskolan. Där är nämligen, såsom Dagens Nyheter riktigt erinrar, medborgarfostran en huvudsak, och detta måste vara bestämmande för urvalet av lärostoff, så att barnen ges en allmän orientering i det samhälle där de som fria människor under ansvar kommer att leva och verka.

Hjälp åt Norge.

För humanitär hjälp åt Norge har utfärdats ett upprop av 25 stora ekonomiska, politiska och fackliga riksorganisationer, däribland Tjänstemännens centralorganisation, till vilken som bekant Sverges folkskolläraförbund är anslutet. Uppropet har följande lydelse:

Kriget och avspärningen har vållat bekymmer för de nordiska länderna. Deras inre och yttre situation ter sej i grunden olika. Sverige är fritt. Finland är i krig. Norge och Danmark är ockuperade.

Vi följer varandras öden med djupaste inlevelse. Våra strävanden efter frihet och oberoende är desamma. Fria nationer och fria folk är villkor för ett framtida fritt Norden.

Nöden är stor i många nordiska hem. Svenskarna har, trots egna svårigheter på skilda områden, tagit det som en allvarlig humanitär uppgift att lindra och hjälpa, där så är möjligt.

Det föreligger ett starkt behov bland alla folkgrupper i vårt land att även bistå våra norska grannar och i gärning ge uttryck för den nordiska samhörighet som har gammal hävd. Möjligheterna härtill är dock fortfarande begränsade.

Våra organisationer har ständigt följt denna fråga med största uppmärksamhet. Trots svårigheterna att bereda omedelbar lättnad har vi sett det naturligt att söka finna en lämplig form för en norsk folkskollära, inte minst med hänsyn till det trängande behovet att lämna hjälp åt de norska barnen.

Undertecknade organisationer har beslutat att i samråd med Samarbetskommittén för nordiskt hjälparbete genomföra en humanitär hjälpaktion för Norge, och Svenska Röda korset är berett att medverka och stödja denna aktion.

Vi uppmanar våra organisationer att stödja denna insamlingsaktion enligt planer, som inom kort kommer att tillställas dem genom arbetsutskottet.

Bidrag kan insändas på Svenska norgehjälpsens postgirokonto 774.

Arbetshjälpen för Svenska norgehjälpen har konstituerat sej med undervisningsrådet Ruben Wagnsson som ordförande.

Förmedlingsverksamheten.

För att intensifiera lärarförmedlingsverksamheten har antalet lärarförmedlingar ökat från nuvarande 12 till 18, vilket framgår av den nya förteckningen på lärarförmedlingarna på annat ställe i dagens nummer av tidningen. Även i övrigt ska förmedlingarnas verksamhet intensifieras. Vi återkommer till den nya organisationen.

Om kyrka och skola

skriver på ledande plats tidningen Ljusnan med anledning av överläggningarna vid ett stiftsmöte:

Det är ganska naturligt att de båda kulturmakterna i samhället, kyrkan och skolan, finner sej ha gemensamma intressen. För båda gäller det ju att lägga grunden till och bygga vidare på den andliga fostran som hör samman med vår kristna livsuppfattning. De gemensamma intressena möts självfallet alldeles särskilt i en punkt: kristendomsundervisningen och dess ordnande. Här samman knytes inte endast intressena utan också undervisningsuppgifterna: med sin konfirmationsundervisning fortsätter kyrkan, där skolan har slutat. I dessa avseenden gjordes ett par inlägg av intresse. Det ena gällde det för präster och lärare gemensamma intresset att ordna konfirmationsundervisningen så att den inte kom i motsättning till utan kunde ske i samdräkt med skolans undervisning. Denna sak har blivit aktuell med det sjunde skolårets införande och blir det ännu mer om tanken på ett åttonde skolar skulle förverkligas. Det andra var den bestämda varning som uttalades från lärarhåll mot att nu ta upp en ny strid om katekesläsningen och om ökad tid för kristendomsundervisningen. En sådan strid skulle lätt kunna leda till ett resultat alldeles motsatt det åsyftade. Det förefaller oss som om denna synpunkt, som innehöll en varning att sträva tillbaka till det gamla, med ett visst fog kunde anläggas på hela problemet. Det ökade samarbete mellan kyrka och skola som man vill få till stånd kan inte förverkligas genom ett återvändande till de gamla formerna. Börjar man tala om att skolan bör stå under kyrkans ledning för att rätt kunna öva sitt fostrarkall, så kan man komma att riskera de möjligheter till ett fritt och otvunget samarbete, som nu otvivelaktigt finns och som lika sannolikt kan leda till goda resultat. Det är därför skäl att understryka vad som också klart utsades: att prästen bör söka kontakt med skolan och dess gärning inte som en myndig herre utan som tjänstvillig medarbetare i en gemensam sak.

Lika litet som folkskolan bör blanda sej i kyrkans egna angelägenheter, lika litet bör kyrkan och dess målsmän ingripa i folkskolans inre arbete. Där emot bör skolan samarbeta med kyrkan för gemensamma andliga värden.

Skolorna och skörden

behandlas på ledande plats i Östgöta Correspondenten, som kritiserar bestämmelserna om skördelev. Tidningen skriver:

Ledigheten beviljas individuellt efter framställning till skolmyndigheten, som åtminstone formellt har möjlighet att avslå densamma. Kursplanerna i skolorna kommer inte att läggas om med hänsyn till dem som erhållit skördeledighet, varför dessa elever i de allra flesta fall blir mer eller mindre lidande i sin skolgång, och intresset för hjälpen åt folkförsörj-

ningen kan beräknas bli i grad nedsatt.

Man kan knappast säga uppslaget genom dessa kommit till sin rätt. Följd att skördehjälpen riskerar önskvärd omfattning och att orättvisa vederfares de elever med densamma. Det så att skördehjälpen och under te samtidigt kan tillgodose sträckning. Ska den förra måste det ske på bekostnad ningen. Och det är då ocks detta sker i lika mån för sa som följer en och samma ku gen behövs inte alla skolelev arbetet, men det är säkerlig tag om man tror att endast s som lättast kan ta igen den f dietiden, kommer att använda delovet.

Dessa svårigheter skulle u skördeledighet beviljades klas dast för så många klasser so det anmälda arbetskraftsbeh je ort. I stället för den per vändelse till varje elev, som t götland nu ska göras från art ganisationen, kunde det saml annälas och fyllas genom en delning mellan olika skolor. pen skulle lämnas i form av e betspålit, och individuella un de inte få göras annat än då skilda omständigheter så på är ju här inte fråga om något bemärkelse. Något tal om orä emot de skolklasser som inte t kan det sålunda inte heller bli de högre skolornas avgångs! redan genom de nuvarande bes na inte komma i fråga.

Den citerade tidningens torde vara något överdrivna gäller folkskolor, synes det lämpligt att helt inställa un en, om endast en del av el hövs i skördearbetet. Lärs stället anpassa undervisning sen med hänsyn både till de som går kvar i skolan och til på grund av skördelev får s något förkortad. Nuvarand metoder i folkskolan möjligg individualisering av undervisn att inte de elever som varit f de från skolan för skördeart ver bli lidande. En tvångsut av skolbarn och en byråkratis sation av skördehjälpen bör i sta undvikas. Vi hänvisar ti dan lämnad redogörelse för läggning i arbetsmarknadsko nen, där formerna för skolu medverkan vid skördearbetet behandlades.

Text- och annonsmaterial,
avsett för veckans numm
ha inkommit senast på tisd